

KORČULA, portal katedrale, djelo Bonina da Milana

prilikom turske opsade popaljene su kuće u Borgu kao i samostan i crkva, no već u XVII. st. Borgo se nanovo izgrađuje i širi. Tu nastaje jezgra predgrađa po ugledu na stari grad s kućama podignutim u nizu, zbijenima u uske ulice i oko malih trgova i dvorišta; središnji prostor je veliki trg Plokata. Većina kuća u Borgu vrlo je skromna, no ima i nekoliko bogatije ukrašenih: kuće Bakarić, Kraljević i Foretić. U tome je razdoblju uređeno u okolici grada više baroknih vrtova s ljetnikovcima, među kojima se ističe Španićev. Podalje od grada, na brežuljku gdje je bila gotička crkva Sv. Antuna Pustinjaka, biskup Nikola Španić krajem XVII. st. preuređuje ranogotičku crkvu i njezinu okolinu gradeći slikovito stubište obrubljeno alejom čempresa. — U XVII. st. popravljen je i proširen *dominikanski samostan* i crkva Sv. Nikole koja dobiva drugu lađu. Na glavnome oltaru nalazi se skromna slika Baldassarea d'Anne (XVII. st.), a u zap. lađi velika kopija Tizianove slike »Ubojstvo Sv. Petra Mučenika«. Na oltaru Sv. Dominika je slika »Čudo u Surijanu« M. Pončuna (XVII. st.). — U starome dijelu grada tijekom XVII. st. stara je biskupska palača pregrađena i okićena velikim balkonom, nizom grbova i natpisa. Tada je nekoliko stambenih kuća dobilo nova tlocrtna rješenja s predvorjima, vrtovima i dvorištima ukrašenim stubištima i balkonima. Ističu se palače Španić, Ismaelis i Arneri. Na trgu, pred Vijećnicom podignut je 1650. uz kulu gradskoga ulaza velik, bogato klesani slavluk u čast providura Leonarda Foscola. Pred zap. gradskim vratima uređen je u XVII. st. mali popločeni trg sa sjedalima, uokviren dvama vitkim obeliscima (XVI. i XVII. st.), preko kojega se ulazilo na gradska vrata. — U XIX. st. društveni se život Korčule sve više usredotočuje u Borgu, koji se obnavlja i širi uz obalu ist. i zap. od grada. Na zap. obali sagrađen je 1870. *Cassino* (1910. dograđen u

hotel), a istodobno je uklonjen najveći dio zidina i nekoliko dotrajalih kula. Novi kameni most za juž. ulaz u grad podignut je 1863, a 1907. zap. je ulaz nadomješten secesijskim stubište. Poč. XIX. st., za engl. okupacije (1815), podignuta je nad gradom stožasta kula *Fortezza*, a ist. od grada klasicističko odmoriste. Potkraj stoljeća sagrađena je u Borgu osmerostrana klasicistička crkva *Sv. Justine*. U historicističkome stilu prije I. svj. r. gradi se hotel »Korčula«; između dva rata ističe se vila Robić (D. Ibler, 1933), a 1972. gradi se hotel »Marco Polo« (B. Bernardi).

U Opatiskome dvoru (nekadašnja biskupska palača), temeljito pregrađenom krajem XIX. st., uređena je 1954. zbirka umjetnina — *Opataska riznica*. Tu je izloženo liturgijsko srebro i ruho (XIV—XIX. st.), slike domaćih i stranih umjetnika (XV—XX. st.), iluminirani rukopisi, inkunabule, numizmatika, skulpture i pokućstvo. U renesansnoj palači Gabriellis, nasuprot stolne crkve, smješten je 1957. *Muzej grada* s više zbirki (arheologija, kamenoklesarstvo, brodogradnja, kulturna povijest) i galerijom korčulanskih umjetnika. — U dvoranama laičkih bratovština (Sveti Rok i Sveti Mihovil) nalaze se vrijedni liturgijski predmeti: srebro, tkanine, svijeće, svijećnjaci i dr. U zbirci Bratovštine Svih Svetih izloženo je i devet kretsko-venecijanskih ikona (XIV—XVII. st.), dva velika oslikana raspela donesena s Krete oko 1667. te srebno opohodno raspelo, djelo dubrovačkoga zlatara I. Progonovića (prva pol. XV. st.). — U blizini dominikanskoga samostana nalazi se Galerija slikara Maksimilijana Vanke.

LIT.: C. Fisković, Korčulanska katedrala, Zagreb 1939. — V. Foretić, Otok Korčula u srednjem vijeku do 1420. god., Zagreb 1940. — C. Fisković, Naši graditelji i kipari XV i XVI stoljeća u Dubrovniku, Zagreb 1947. — G. Gamulin, Stari majstori u Jugoslaviji, I, Zagreb 1961, str. 104—108. — M. Prelog, Dalmatinski opus Bonina da Milana, Prilozi — Dalmacija, 1961. — A. Fazinić, Uređena zbirka ikona Bratovštine Svih Svetih u Korčuli, Vijesti MK, 1963, 5. — M. Gjirovoje, Otok Korčula, Zagreb 1968. — I. Fisković, Kulturno-umjetnička prošlost Pelješkog kanala, Split 1972. — C. Fisković, Urbanističko usavršavanje Korčule u Kanaveličevu vrijeme, Zbornik otoka Korčule, 1973, 3. — A. Fazinić, Graditeljska djelatnost u Korčuli u XIX st., Dubrovnik, 1978, 6. — V. Ivančević, Prilog poznavanju kamenih grbova u gradu Korčuli, Rad JAZU, 1978. — G. Gamulin, Ritornando ai pittori di Bassano, Peristil, 1979, 22. — A. Fazinić, Gotičko stambeno graditeljstvo u Korčuli, Vijesti MK, 1980, 3. — C. Fisković, Tizianova kopija u Korčuli, Peristil, 1981, 24. — A. Fazinić, Dvadeset pet godina djelovanja Muzeja Korčule, Vijesti MK, 1982, 1—2. A. Fa.

KORDEJ, Igor, crtač stripova i ilustrator (Zagreb, 23. VI. 1957). Studirao na Akademiji u Zagrebu 1977—78. Stripove redovitiije objavljuje od 1977. Nakon početaka u omladinskome tisku, objavljuje u »Spunku«, »YU stripu«, »Stripoteci«, »Vidicima«, »Patku«, »Comiconu« te u inozemstvu. U prvoj pol. 1980-ih radi na serijalima *Metro* (prema scenarijima M. Ilića), *Stranac* i *Zvijezde*, 1990. prikupljenima u istoimene knjige, 1983—86. na stripu *Vam* (po romanu V. Colina) objavljenom i u više europskih zemalja. Od 1987. crta stripove (*Jesen*, *Tarzan*) isključivo za inozemne izdavače, dok je u Hrvatskoj prisutan svojim opremama knjiga. K. je izvrstan crtač, s izraženim smislom za pokret, mimiku i boju.

LIT.: Novi kvadrat, Pitanja, 1979, 19. — V. Krulčić, Put u obećanu zemlju, Zagreb 1990. — Salon strip Vinkovci '92 (katalog), Vinkovci 1992. D. Mn.

KOREN, Franjo, slikar (Slavonski Brod, 29. I. 1929 — Karlovac, 22. III. 1982). Završio je Višu kriminalističku školu u Beogradu. Izlaže od 1960. Bio je suradnik Majstorske radionice K. Hegedušića 1960—63. Stilski pripada apstraktnome ekspresionizmu i informelu. U početku je sklon dramatičnom koloritu, koji s vremenom postaje smireniji i prigušeniji (*Zaustavljeni prolaznici*, 1961; *Suncokreti*, 1964; *Tamna bilješka*, 1972). Samostalno je izlagao u Zagrebu, Karlovcu i Addis Abebi.

LIT.: J. Depolo, Raznolikost tema i izraza, Vjesnik, 28. XI. 1962. — J. Baldani, Franjo Koren, Karlovački tjednik, 1. II. 1968. — P. Skutari, Franjo Koren (katalog), Karlovac 1982. P. Sku.

KORENOVSKA KULTURA, neolitička kultura rasprostranjena u središnjoj Hrvatskoj (Malo Korenovo i Drljanovac kraj Bjelovara, Kaniška Iva, Tomašica). Pripada srednjoeur. kompleksu kultura linearnovrpčaste keramike. Njezini nositelji zadržavaju stariju starčevačku tradiciju stanovanja u zemuničkim objektima. Kultura je prepoznatljiva po finoj, sivkastoj keramici ukrašenoj urezivanjem — jednostrukim ravnim, izlomljenim ili lučnim crtama, spiralnim kukama, ili dvostrukim i trostrukim usporednim crtama koje tvore vrpčaste uzorke (V i A motivi, girlande, cik-cak vrpce). Korenovska je kultura nastala na području madžarske Transdanubije u vrijeme starijih stupnjeva linearnovrpčaste keramike, a odatle se preko Drave spustila u središnju Hrvatsku.

LIT.: S. Dimitrijević, Sjeverna zona, u knjizi: Praistorija jugoslavenskih zemalja, II, Sarajevo 1979. — T. Težak-Gregl, Kultura linearnotrpčaste keramike u središnjoj Hrvatskoj, Zagreb 1993. T. T. G.